

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. проректора з наукової роботи
Національного університету
охорони здоров'я України
імені П. Л. Шупика, професор
Дмитро ЛЕДІН

__17__ червня __2026__ року

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертації Петренко І.М.
«ОПТИМІЗАЦІЯ МЕТОДУ КОРЕКЦІЇ АНОФТАЛЬМІЧНОГО СИНДРОМУ»**

**що подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі
знань 222 «Медицина», за спеціальністю 14.01.18 Офтальмологія**

Призначені наказом Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика від «10» червня 2026 № 2314 голова та рецензенти, а саме:

Голова – Панченко Юлія Олександрівна., д.мед.н., професор, професор кафедри офтальмології дорослих та дитячого віку Національного університету охорони здоров'я України ім. П.Л.Шупика.

Рецензенти: Денисюк Ольга Юріївна., к.мед.н., доцент кафедри офтальмології дорослих та дитячого віку Національного університету охорони здоров'я України ім. П.Л.Шупика

Жупан Богдан Богданович., д.мед.н., професор кафедри офтальмології дорослих та дитячого віку Національного університету охорони здоров'я України ім. П.Л.Шупика.

розглянувши дисертацію Петренка Іллі Миколайовича на тему: **«ОПТИМІЗАЦІЯ МЕТОДУ КОРЕКЦІЇ АНОФТАЛЬМІЧНОГО СИНДРОМУ»** (тему дисертації затверджено рішенням Вченої ради Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика **22.11.2023р., (протокол №9)**), наукові публікації, в яких висвітлено основні наукові результати, а також за результатами фахового семінару профільної кафедри офтальмології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика від «16» червня 2026 (протокол № 9), ухвалили:

1. Актуальність теми дисертації

Анофтальмічний синдром у дорослих пацієнтів є клінічно значущим станом, що виникає внаслідок набутої повної втрати очного яблука

та супроводжується комплексом анатомічних, функціональних і естетичних порушень орбітальної ділянки. В умовах повномасштабної війни в Україні проблема анофтальмічного синдрому набула особливої актуальності у зв'язку з різким зростанням кількості пацієнтів із бойовими ушкодженнями органа зору серед військовослужбовців і цивільного населення. З огляду на це, адаптація світових стандартів лікування анофтальмічного синдрому до потреб воєнного часу, з урахуванням особливостей бойової травми, є важливим напрямом наукових досліджень і клінічної практики в Україні.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційна робота була виконана на кафедрі офтальмології дорослих та дитячого віку Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика і була фрагментом науково-дослідної роботи «Розробка нових методів діагностики, лікування та профілактики рефракційних, запальних, дистрофічних і травматичних захворювань органа зору та їх клініко-експериментальне обґрунтування» номер державної реєстрації 01200105324, термін виконання 2020-2025 рр., в якій дисертант є співвиконавцем.

3. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів

Внесок автора в одержанні наукових результатів полягає в узагальненні спеціальної літератури, визначенні основних завдань і дизайну досліджень. Впродовж 2023-2026 років автором особисто проведено клінічне, офтальмологічне та променеве обстеження пацієнтів, проведено оцінку психоемоційного стану пацієнтів за допомогою опитувальника HADS, та оцінку рівня косметичної задоволеності за шкалою VAS.

Дисертантом самостійно проводились збір і підготовка матеріалу для досліджень, значна кількість яких виконана з безпосередньою участю автора роботи.

Дисертант особисто провела систематизацію і статистичну обробку та наукову інтерпретацію одержаних даних, аналіз та узагальнення результатів, розробку діагностичних та лікувальних алгоритмів, сформулювала усі положення та висновки. Науково обґрунтовано практичні рекомендації та підготовлено до друку наукові праці і оформлено дисертаційну роботу.

4. Ступінь достовірності результатів проведених досліджень, висновків та рекомендацій, що викладені у дисертації.

Дослідження проводилось з дотриманням основних біоетичних положень Конвенції Ради Європи про права людини та біомедицину, Гельсінської декларації Всесвітньої медичної асоціації про етичні принципи проведення наукових медичних досліджень за участі людини, Настанови з клінічних досліджень та наказів МОЗ України. Наукові положення, висновки та рекомендації, які викладені в роботі, отримані на достатньому фактичному

матеріалі. Достовірність даних підтверджена, окрім достатнього обсягу спостережень, використанням надійних статистичних методів обробки та аналізу даних.

5. Наукова новизна одержаних результатів дослідження.

Розширено наукові дані щодо корекції однобічного анофтальмічного синдрому шляхом реконструкції м'яких тканин орбіти як без використання інтраорбітального імпланту, так і з його застосуванням. Проведення оперативного втручання забезпечило достовірне покращення як косметичного та психоемоційного стану пацієнтів так і морфометричних показників. Частота ускладнень була низькою (до 13,6%) і мала тенденцію до зменшення у групі з інтраорбітальним імплантом.

Доповнені наукові дані щодо вдосконаленого методу корекції однобічного анофтальмічного синдрому шляхом реконструкції м'яких тканин орбіти із застосуванням ліпофілінгу без імплантації інтраорбітального імпланту. Метод забезпечив достовірне покращення анатомічних та функціональних показників у пацієнтів з однобічним анофтальмічним синдромом: через 12 місяців спостереження відзначено збільшення об'єму орбіти на 26,3% від вихідного рівня, збільшення товщини м'яких тканин на 51,2%, підвищення VAS у 2,57 раза від вихідного рівня, а також зниження рівня тривоги на 65,0% і депресії на 66,7%.

Доповнені наукові дані щодо вдосконаленого методу корекції однобічного анофтальмічного синдрому шляхом реконструкції м'яких тканин орбіти із використанням інтраорбітального імпланту та ліпофілінгу. Метод демонстрував статистично значущий найбільш виражений клінічний ефект серед досліджуваних груп: через 12 місяців відзначено збільшення об'єму орбіти на 24,7%, товщини м'яких тканин на 42,2%, високий рівень косметичної задоволеності (у 2,3 раза від вихідного рівня), а також зниження тривоги на 68,8% і депресії на 69,4% порівняно з групою без імпланту.

6. Практичне значення одержаних результатів дослідження.

Рекомендується для впровадження в практичну діяльність очних та хірургічних відділень медичних закладів МОЗ України, районних та міських лікарень, відділень обласних лікарень, а також приватних офтальмологічних закладів вдосконалений метод корекції анофтальмічного синдрому шляхом як тільки ліпофілінгу орбіти так і шляхом встановлення інтраорбітального імпланту в поєднанні з ліпофілінгом орбіти, що дозволяло ефективно відновити об'єм орбіти та товщину м'яких тканин, досягти високого рівня косметичної реабілітації, а також знизити вираженість психоемоційних порушень у пацієнтів та підвищити їх загальну якість життя.

Рекомендується для впровадження в практичну діяльність очних та хірургічних відділень медичних закладів МОЗ України, районних та міських лікарень, відділень обласних лікарень, а також приватних офтальмологічних закладів шкала HADS (Hospital Anxiety and Depression Scale) для об'єктивного визначення рівня тривоги та депресії у пацієнтів як до так і після корекції анофтальмічного синдрому, та шкала VAS (візуальна аналогова шкала) для оцінки рівня косметичної задоволеності пацієнтів як до так і після корекції анофтальмічного синдрому. Застосування HADS та VAS у динаміці дозволяє кількісно оцінити суб'єктивне сприйняття результатів лікування, підвищує об'єктивність клінічної оцінки та може використовуватись як додатковий критерій ефективності реконструктивних втручань і якості очного протезування.

7. Обізнаність здобувача з результатами наукових досліджень інших вчених за обраною тематикою.

Здобувачем у процесі написання дисертації опрацьовано 131 джерела актуальних літературних праць інших вчених, із них: 6 кирилицею і 125 латиницею кирилицею та ін. За обраною тематикою здобувач має високу обізнаність з результатами наукових досліджень вітчизняних і зарубіжних вчених.

8. Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях.

Основні результати дисертаційної роботи викладені у 3 публікаціях, зокрема статті в наукових фахових журналах, відповідно до «Переліку наукових фахових видань України», 2 статті, що індексуються Scopus або Web of Science, 1 стаття – у науковому періодичному виданні нашої держави; 4 робіт в збірниках та матеріалах з'їздів, конгресів, симпозіумів та науково-практичних конференцій, з них 2 іноземні.

Праці, у яких опубліковані основні результати дисертації:

1. Петренко І.М. Ефективність реконструкції м'яких тканин орбіти з використанням інтраорбітального імпланту при анофтальмічному синдромі// Медична наука України. - 2026-Т. 22, № 1- С.24-31- <https://doi.org/10.32345/2664-4738.1.2026.03>

Ключові слова: анофтальмічний синдром; реконструкція орбіти; косметичне відновлення, VAS, HADS

2. Петренко І.М, Путієнко О.О, Давтян Л.Л, Косуба С.І. Клініко-косметична та психологічна оцінка ефективності реконструкції орбіти при

анофтальмічному синдрому. *Архів офтальмології України*. 2025;13(3):25–31. doi:10.22141/2309-8147.13.3.2025.419.

Ключові слова: анофтальмічний синдром; реконструкція орбіти; косметичне відновлення, VAS, HADS.

3. Путієнко О.О, Петренко І.М, Денисюк Л.І. Оптимізація корекції анофтальмічного синдрому. *Архів офтальмології України*. 2026;14(1): doi:10.22141/2309-8147.14.1.2026.436

Ключові слова: анофтальмічний синдром; реконструкція орбіти; інтраорбітальні імпланти; ліпо філінг.

9. Впровадження наукових досліджень у практику.

Рекомендується для впровадження в практичну діяльність очних та хірургічних відділень медичних закладів МОЗ України, районних та міських лікарень, відділень обласних лікарень, а також приватних офтальмологічних закладів вдосконалений метод корекції анофтальмічного синдрому шляхом як тільки ліпофілінгу орбіти так і шляхом встановлення інтраорбітального імпланта в поєднанні з ліпофілінгом орбіти, що дозволяло ефективно відновити об'єм орбіти та товщину м'яких тканин, досягти високого рівня косметичної реабілітації, а також знизити вираженість психоемоційних порушень у пацієнтів та підвищити їх загальну якість життя.

Рекомендується для впровадження в практичну діяльність очних та хірургічних відділень медичних закладів МОЗ України, районних та міських лікарень, відділень обласних лікарень, а також приватних офтальмологічних закладів шкала HADS (Hospital Anxiety and Depression Scale) для об'єктивного визначення рівня тривоги та депресії у пацієнтів як до так і після корекції анофтальмічного синдрому, та шкала VAS (візуальна аналогова шкала) для оцінки рівня косметичної задоволеності пацієнтів як до так і після корекції анофтальмічного синдрому. Застосування HADS та VAS у динаміці дозволяє кількісно оцінити суб'єктивне сприйняття результатів лікування, підвищує об'єктивність клінічної оцінки та може використовуватись як додатковий критерій ефективності реконструктивних втручань і якості очного протезування.

10. Апробація результатів дослідження.

Основні теоретичні здобутки отримані в результаті дослідження впровадженні в навчальний процес та наукову роботу кафедри офтальмології дорослих та дитячого віку Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика, кафедри офтальмології ФПДО Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького МОЗ України. Практичні рекомендації розроблені на підставі проведеного дослідження впроваджені в лікувальну роботу ДУ «Інститут ока МОЗ України», ТОВ «Ексімер Київ» м. Київ.

Матеріали дисертаційної роботи були представлені на науково-практичній міждисциплінарній конференції «Практична офтальмологія. Медичні та екологічні проблеми сучасності» (Київ, 2025);

Proceedings of the X International Scientific and Theoretical Conference "Science of XXI Century: Development, Main Theories and Achievements". The Hague (Netherlands) 2026;

Practical ophthalmology. Medical and environmental problems of our days: міждисциплінарна конференція. Київ: Національна академія медичних наук України; 2026;

E-poster submission ESOPRS Meeting 2025. Стендова доповідь. Основні положення дисертації доповідались та обговорені на науково-практичних конгресах, симпозіумах і конференціях.

11. Характеристика здобувача, його шлях у науці, ступінь наукової зрілості.

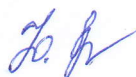
Проведені дослідження й опубліковані наукові праці характеризують Петренка І.М. як кваліфікованого фахівця і дослідника. Здобувач має глибокі фахові знання, педагогічний хист, здібний до наукових досліджень, вміє глибинно аналізувати, аналітично мислити та формувати висновки. Методично проводив наукові дослідження за темою дисертації, брав активну участь у проведенні науково - практичних конференцій в Україні та за кордоном. За період навчання у закладах вищої освіти та роботи у лікувальних установах зарекомендував себе як сумлінний здобувач та науковиць, висококваліфікований та відповідальний лікар-офтальмолог. Петренко І.М. за період роботи в практичній медицині проявила себе як висококваліфікований лікар-офтальмолог, який володіє класичними і новітніми методиками надання медичної допомоги в офтальмології. Петренко І.М. є сформованим, кваліфікованим науковцем з глибоким теоретичним та практичним рівнем підготовки, високою ерудицією та досвідом, що дозволяє вважати його фахівцем із спеціальності 14.01.18 Офтальмологія.

Висновок

Враховуючи актуальність теми дослідження, наукову новизну і практичне значення одержаних результатів, впровадження їх у практику, достатню повноту викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях, відповідність роботи вимогам пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановами Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 та Наказу МОН України від 19.08.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до

оформлення дисертації», рекомендувати дисертацію Петренка Іллі Миколайовича на тему: «ОПТИМІЗАЦІЯ МЕТОДУ КОРЕКЦІЇ АНОФТАЛЬМІЧНОГО СИНДРОМУ» до розгляду у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття наукового ступеня доктора філософії із спеціальності 14.01.18 Офтальмологія.

Головуючий на засіданні
фахового семінару,
професор кафедри офтальмології
дорослих та дитячого віку
НУОЗУ ім. П.Л.Шупика.
д.мед.н., професор

Юлія ПАНЧЕНКО

Рецензенти,
професор кафедри офтальмології
дорослих та дитячого віку
НУОЗУ ім. П.Л.Шупика.
д.мед.н., професор

Богдан ЖУПАН

доцент кафедри офтальмології
дорослих та дитячого віку
НУОЗУ ім. П.Л.Шупика.
к.мед.н., доцент

Ольга ДЕНИСЮК

Секретар фахового семінару,
доцент кафедри офтальмології
дорослих та дитячого віку
НУОЗУ ім. П.Л.Шупика.
к.мед.н., доцент

Михайло ЛИСЕНКО